

Regjeringen til nogen Priis, for hvilken den i ethvert Tilfælde skal sælge Fabrikken; det er vistnok ganske indlysende, men det er paa den anden Side dog ogsaa klart, at Regjeringen vil opfatte Loven, naar den udfommer, som indeholdende det alvordige Raabud, at man skal forsøge at sælge den til en rimelig Priis, og hvorvidt Prisen er rimelig, derom vil man jo næste Gang, naar Rigsdagen kommer sammen, have en temmelig god Leilighed til at overbevise sig, idet Regjeringen nemlig, hvis den ikke skulde gaae ind paa det Bud, der bliver gjort, da maa have at opgjøre Fabrikfens Budget for det paagjældende Aar, og da vil det vise sig, hvorvidt den Indtægt, som man med al god Grund kan gjøre Regning paa af Fabrikken, virkelig vil stemme med den Indtægt, som man vilde have ved den Sum, der vilde indkomme ved Salget. (Monrad: Maa jeg bede om Ordet!) Jeg troer altsaa, at det er tilstrækkeligt godtgjort, at det stillede Forslag i den Henseende er begrundet.

Med Hensyn til den Indvending, som den ærede Ordfører har gjort mod vort, under Nr. 3 opførte Forslag, da maa jeg tillade mig at udtale den Anskuelse, at jeg ganske deler den ærede Ordførers Ansigt om, at denne Fabrik maatte bestaae, naar den kun kan bestaae saaledes, at den nogenlunde kan svare Regning. Det er altid godt, at saadanne industrielle Foretagender, som kunne betale sig, drives i Landet, og altsaa ogsaa dette; men jeg troer ikke, at man skal ønske, at den skal bestaae uden denne Betingelse, og hvad der kun er ønskeligt, bør ikke staae i Loven. Regjeringen vil vistnok opfatte Thingets Stemning i denne Henseende, og altsaa vil den ganske vist foretrække at sælge Fabrikken paa

en saadan Maade, som gjør det rimeligt, at den vil vedblive at forrente sig; men, saaledes som Udvalget har henstillet det i sin § 3, bliver det en absolut Betingelse for Regjeringen, at den ikke maa sælge Fabrikken, med mindre der kan stilles Garantie for, at den vil vedblive at bestaae, og dette er i mine Dine baade økonomisk urigtigt og tillige en Bestemmelse, som vil gjøre alle Lovens øvrige Bestemmelser om Salg til Intet, idet det vil være umuligt at opfylde denne Betingelse uden paa en saadan Maade, at ingen fornuftig Kjøber vil indlade sig paa at kjøbe. Jeg maa isærdeleshed fremhæve, at det Unskelige ikke kan staae paa den Maade, som Udvalget har stillet det; thi efter Udvalgets Forslag vil det være Regjeringens Pligt ikke at sælge Fabrikken, uden dens Bestaaen betrygges, og, naar Fabrikfens Bestaaen skal betrygges, kan den ikke sælges.

Monrad: Den ærede Rigsdagsmand, som sidst havde Ordet, forklarede os, hvad han forstod ved en rimelig Priis, at det nemlig var den Indtægt, som man kunde regne at have af Fabrikken, kapitaliseret. Saaledes forstaaet, forekommer det mig, at der vil være megen Betænkelse ved at gaae ind paa de to ærede Rigsdagsmands Forslag; thi man bør ikke overse, at der til denne Fabrik hører saa betydelige Bygninger, der i og for sig isølge deres Veligheden, uanset de Fabrikindretninger, der indeholdes i dem, have en særdeles betydelig Værdi, at der ikke kan være den ringeste Tvivl om, at selv om Fabrikken slet ikke kjøbes for at drives, vilde der dog ved en Auction kunne opnaaes saadanne Bud, at Renten af den Capital, der gives, meget let vil komme til at overstige den Indtægt, som haves af Fabrikken.